

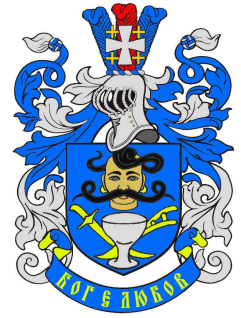

LABORE ET ZELO

Теорія та методика навчання історії (ОП Середня освіта (Історія) редакції 2020 р.)

Обсяг: 7 кредитів ЄКТС

Курс: III, Семестр: V-VI

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Желіба Олександр Володимирович
Контакти	E-mail: zhelibao@ndu.edu.ua , тел.: (098) 490 35 48
Робоче місце	Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин (ауд. 314 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	Понеділок: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Цей курс призначений для бакалаврів, які можуть працювати учителями історії. Саме тому, основна увага під час навчання буде приділена практичним навичкам, коли студенти/ки курсу розвиватимуть здатність проводити заняття з історії для учнів/учениць середньої школи.

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1 Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності

ПРН2 Знання дидактичних засад навчання історії, критеріїв відбору, принципи структурування змісту навчальних курсів в основній (базовій) середній школі.

ПРН3 Розуміння норм, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнівства та способи отримання від них зворотного зв'язку.

ПРН4 Знання сучасних інтерактивних методик навчання учнів та форм організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.

ПРН5 Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності

ПРН6 Уміння самостійно організувати освітній процес, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації.

ПРН8 Уміння формувати критичне мислення в учнів.

ПРН9 Уміння здійснення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.

ПРН10 Уміння переносити систему наукових історичних знань у площину навчального предмета Історії, чітко і логічно розкривати основні теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН11 Уміння застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

ПРН12 Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології у фаховій діяльності.

ПРН13 Уміння спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово

ПРН14 Дотримання етичних норм формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПРН15 Уміння організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРН16 Розуміння значення культури як форми людського існування, поцінювання різноманіття та мультикультурність світу і орієнтація у своїй діяльності на сучасні принципи толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН17 Уміння виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.

ПРН18 Уміння учитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.

ПРН19 Уміння аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

ПРН20 Уміння створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

ПРН24 Володіння понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійне оперування науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН25 Вміння збирати, інтерпретувати та застосувати дані письмових, речових, етнографічних, усних, архівних та інших джерел.

ПРН29 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

ПРН30 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії

Теоретична частина курсу базується на засвоєнні різних психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, основних напрямків та перспектив розвитку середньої освіти та педагогічної науки в Україні, особливості організації самостійної та науково-дослідницької роботи учнів.

Нормативна дисципліна, вивчається на основі курсів «Інформаційні технології навчання», «Педагогічна (пропедевтична) практика» разом із «Педагогічними студіями».

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Середня освіта (Історія)» сприяє набуттю здобувачами програмних фахових компетентностей:

ФК10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

ФК11. Здатність до перенесення системи наукових історичних знань у площину навчального предмету Історії, здійснення структурування навчального матеріалу.

ФК12. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, що спрямовані на розвиток здібностей учнів.

ФК13. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу.

ФК14. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК15. Здатність здійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.), лабораторних (30 год.) та практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (140 год.). Викладач використовуватиме такі методи навчання, як розповідь, бесіда, дискусія, ілюстрування та демонстрування, практична робота, тренінг, кооперативні та колективно-групові технології, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, інформаційні та комунікаційні технології, консультації тощо.

Навчальна дисципліна передбачає використання: підручників та навчальних посібників ЗЗСО, історичних джерел, картографічного матеріалу, довідкових джерел (словників, енциклопедій тощо), електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів, інтернет-ресурсів.

Організація навчання

Частина I

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	к	с	л		п	лаб	к	с	
Тема 1. Теорія навчання історії												
1. Методика навчання історії як наука	7	1	1	-	-	5	7	1	1	-	-	5
2. Історія шкільної історичної освіти та методики навчання в Україні	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
3. Сучасна система шкільної історичної освіти в Україні	8	1	-	2	-	5	8	1	1	-	-	6
4. Шкільна історична освіта та методика навчання за кордоном	8	1	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 1	30	4	4	2	0	20	30	2	2	0	0	24
Тема 2. Форми, методи, засоби навчання історії												
5. Урок історії	16	2	-	4	-	10	16	1	2	-	-	13
6. Методи навчання історії	16	2	2	2	-	10	16	1	2	-	-	13
7. Засоби навчання історії	16	2	-	4	-	10	16	1	1	-	-	14
8. Підручник з історії	12	-	-	2	-	10	12	-	1	-	-	11
Разом за темою 2	60	6	2	12	0	40	60	4	8	0	0	40
Тема 3. Розвиток учнів у процесі навчання												
9. Розвиваючі технології на уроках історії	10	-	1	2	-	7	10	-	1	-	-	9
10. Історичні ігри	10	-	1	2	-	7	10	-	1	-	-	9
11. Процес формування історичних компетентностей	10	-	2	2	-	6	10	-	2	-	-	8
Разом за темою 3	30	0	4	6	-	20	30	-	4	-	-	24
Усього годин	120	10	10	20	0	80	120	6	14	0	0	100

Частина II

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	к	с	л		п	лаб	к	с	
Тема 4. Інформаційні технології в навчанні історії												
1. Формування історичних уявлень учнів	9	1	-	2	-	6	9	-	1	-	-	8
2. Навчальні зв'язки історії	9	1	2	-	-	6	9	1	1	-	-	7
3. Система перевірки і оцінювання на уроках історії	9	2	2	-	-	5	9	1	2	-	-	6
4. Інформаційні технології організації навчального процесу з історії	9	-	-	4	-	5	9	-	2	-	-	7
5. Створення навчальних презентацій та online-тестів	9	-	-	2	-	7	9	-	2	-	-	7
Разом за темою 4	45	4	4	8	-	29	45	2	8	0	0	35
Тема 5. Поєднання навчання історії та виховання												
6. Позакласна робота з історії	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7
7. Краєзнавчий матеріал у вивченні історії	9	1	-	2	-	7	9	1	1	-	-	7

8. Кабінет історії у школі	9	1	1	-	-	7	9	-	-	-	-	9
9. Учитель історії	9	1	1	-	-	7	9	1	1	-	-	7
10. Виховання на уроках історії	9	1	2	-	-	6	9	1	1	-	-	7
Разом за темою 5	45	6	6	2	0	31	45	4	4	0	0	37
Усього годин	90	10	10	10	0	60	90	6	12	0	0	72

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Частина I

Бали	Результат навчання, що оцінюється
15	Портфоліо на платформі Google-клас до теми «Теорія навчання історії»: <ul style="list-style-type: none"> - Есе «Якої історичної освіти потребує сучасна школа»; - календарно-тематичний план; - мапа думок «Історія шкільної історичної освіти та методики навчання історії в Україні» або логічна схема «Шкільна історична освіта та методика навчання за кордоном».
30	Портфоліо на платформі Google-клас до теми «Розвиток та виховання учнів у процесі навчання історії»: <ul style="list-style-type: none"> - аналіз уроку історії; - конспект комбінованого уроку історії; - конспект нетрадиційного уроку історії; - конспект уроку з використанням комплексу методів навчання; - конспект уроку з використанням комплексу засобів навчання; - конспект уроку з використанням та підручника.
15	Портфоліо на платформі Google-клас до теми «Розвиток учнів в процесі навчання історії»: <ul style="list-style-type: none"> - конспект уроку з використанням інтерактивних технологій; - конспект уроку з використанням історичних ігор; - конспект уроку із акцентом на розвиток компетентостей.
10	Проведення уроку історії (імітація)
30	Екзамен (комп'ютерне тестування в аудиторії)
100	Разом

Частина II

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Портфоліо на платформі Google-клас до теми «Інформаційні технології в навчанні історії»: <ul style="list-style-type: none"> - конспект уроку із акцентом на формування історичних уявлень; - конспект уроку із акцентом на формування навчальних зв'язків; - конспект уроку тематичної атестації; - електронний план-конспект; - онлайн-тест для поточної перевірки учнів; - презентація уроку історії.
30	Портфоліо на платформі Google-клас до теми «Розвиток та виховання учнів у процесі навчання історії»: <ul style="list-style-type: none"> - конспект уроку виховного заходу з історії рідного краю; - план роботи історико-краєзнавчого гуртка;

	- логічна схема на вибір «Учитель історії», «Кабінет історії», «Виховання на уроках історії».
10	Навчальний проєкт
30	Залік (комп'ютерне тестування в аудиторії)
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом навчального процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі Google-клас.

Дедлайн. Крайньою межею здачі портфоліо та проєкту є три дні до іспиту. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамостійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodeks.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

1. Баханов К. О. Професійний довідник учителя історії. Харків: Основа, 2011. 239 с.
2. Желіба О.В. Ігри на уроках історії та суспільних дисциплін: <http://surl.li/clbpd>
3. Желіба, О. В. Методи навчання історії. Х.: Видавнича група "Основа", 2019. 93 с.
4. Желіба О. В. Методика викладання історії: нові підходи. Частина 1. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 93 [3] с.
5. Желіба О. В. Теорія і методика навчання історії: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 305 с.
6. Методика викладання історії та історичних дисциплін. Словник–довідник: навч. пособ. уклад. Л. Г. Яновська. Одеса: 2020. 100 с.
7. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Інформаційні ресурси:

- Підручники з історії України: <https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history.php>
- Підручники зі всесвітньої історії: <https://uahistory.co/pidruchniki/world-history.php>

- Освітня платформа «На урок»: <https://naurok.com.ua/>
- Освітня платформа «Всеосвіта»: <https://vseosvita.ua/>